

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

655 תשס"ה י"ז אלול
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482

הנושא: פרעה משורש קין קליפת נחש הקדמוני.

ויש לומר דרומז בזה לכל יולדת ויולדת, שעל ידי התפילה של היולדת בא הנחש שבחטא אדם הראשון פגם בשני הדלת"ן וגרם לצער הלידה, ומפריד בין השני הדלת"ן וזוכה ללדת בנקל.

והנה זוהמת נחש שנכנסה בגופה של חוה עברה אל בנה הבכור קין, אלא שמצינו מחלוקת בין הרקנאטי לפרקי דרבי אליעזר האם היה בקין רק את חלק הנחש או שהיה בו גם חלק טוב הוא החלק של אדם הראשון.

והנה כתב בפירוש הרקנאטי על התורה (פרשת בראשית): מאי דכתיב "והאדם ידע את חוה" וגומר. "והאדם" זהו האדם הראשון כי כשבא הנחש על חוה הטיל בא זוהמא וקין יצא מאותו הצד של הנחש. מה הנחש דרכו להרוג ולהמית כך מיד קין נעשה הורג, כמו שכתוב "משורש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף" (ישעיה י"ד) וכו'. ואם תאמר איך יצא קין מאותה זוהמא של הנחש, והרי כתוב "והאדם ידע את חוה אשתו ותהר" וכו', אם כן ודאי מאדם היה קין ולא מאותה זוהמא? אלא שאותו הנחש הטיל זוהמא בחוה ואותה זוהמא שנבלעה בה היתה מקשקשת במעיה ולא היה לה גוף להיכלל בו על מנת להוציא את אותה הרוח לעולם. וכיון שבא עליה אדם הראשון נתערבה אותה הזוהמא בזרע שלו ונעשה גוף לאותה הרוח רעה והזוהמא שהיתה במעיה נכללה בו ויצאה לעולם בצורה אדומה יותר מכל האנשים האחרים שבעולם שהיו אחריו. עכ"ל.

נמצא כי לשיטתו קין היה בו עירוב של זוהמת נחש עם חלק אדם הראשון. לעומת זאת בפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"א) מבואר לא כן אלא שהיה בו רק חלק רע של הנחש.

וזה לשונו של הפרקי דרבי אליעזר: "ומפרי העץ אשר בתוך הגן", תני ר' זעירא "ומפרי העץ" אין העץ אלא אדם שנמשל לעץ, שנאמר "כי האדם עץ השדה". "אשר בתוך הגן" אין גן אלא אישה שנמשלה לגן שנאמר "גן נעול אחותי כלה". ואמר הגן ולא אמר אשה תפש לשון נקיה, מה הגינה הזאת כל מה שנזרעה צמחה ומוציאה, כך האשה הזאת כל מה שנזרעה הרה ויולדת. בבעילה בא אליה רוכב נחש ועיברה את קין, ואחר כך בא אליה אדם ועברה את הבל שנאמר "והאדם ידע את חוה אשתו" מה ידע? ידע שהיתה מעוברת וראה את דמותו שלא מן התחתונים אלא מן העליונים ואיתנביאת ואמרה: "קניתי איש את ה'".

הגמרא בשבת (דף קמה:) וכן ביבמות (דף קג:) אומרת: מפני מה עובדי כוכבים מזוהמין? שלא עמדו על הר סיני שבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתו עובדי כוכבים שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתו. ע"כ. [על פי זה ביאר האלשיך הקדוש מהו שאומרים בהגדה של פסח: "אילו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה דיינו". ולכאורה, איזו תועלת יש בקרבה להר סיני ללא קבלת התורה? אלא כשעמדו ישראל על הר סיני פסקה זוהמתו עוד קודם מתן תורה].

וכתב רש"י: כשבא נחש על חוה - כשנתן לה עצה לאכול מן העץ בא עליה, דכתיב (בראשית ג) הנחש השיאני לשון נשואין.

וכן מובא בזה"ק בפרשת בראשית (דף לז.). אבל כבר כתב האריז"ל (מובא בביאור מתוק מדבש על הזוהר בראשית דף נד ע"א עמוד תרנ"ב בעמודי מתוק מדבש) וז"ל: "מה שאמרו חז"ל שבא נחש על חוה והטיל בה זוהמא, הזהר והשמר בנפשך מאד מאד אל יעלה בדעתך שהדברים כפשטן וכו' חלילה להאמין שהדברים כפשטן".

בספר זרע ברך (פרשת בראשית) מביא בשם המגלה עמוקות בשם הרב"ד בפירושו לספר יצירה, שעל ידי חטא אדם הראשון נסתלקו ב' דלת"ן משם שד"י ומשם אדנ"י, ובשעה שקורא קריאת שמע ומאריך בד' של מילת "אחד" ובד' של מילת "ועד" מתקן בזה את שני הדלת"ן.

וזה נרמז בפסוק במשלי (ח, ל"ד) "אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתות", "שומע" רומז לקריאת שמע והוא מכין לשקוד על דלתותי - לתקן את ב' הדלת"ן של שם שד"י ושל שם אדנ"י.

וזהו שאמרה חוה: "הנחש השיאני ואוכל", אותיות: "ש אני, אותיות י"ש כנגד האות ד' שנסתלקה משם שד"י, ואותיות אני כנגד האות ד' שנסתלקה משם אדנ"י.

והנה רחם האשה בנוי כמ"ם סתומה שנראה כשני דלת"ן משני צדדין רגלו של זה בצד ראשו של זה, וכל עוד ששני דלת"ן מחוברים אינה יכולה ללדת ויש לה צער לידה, וצריך להפרידם ולפותחם.

ומצינו במסכת בבא בתרא (טו:): "אילה זו רחמה צר בשעה שכורעת ללדת אני מזמין לה דרקון שמכישה בבית הרחם ומתרפה ממולדה". וכתב רש"י: דרקון - נחש.

הרי שלשיטת פרקי דרבי אליעזר קין נולד רק מזוהמת נחש ואילו הבל נולד מחלקו של אדם הראשון.

והנה יתבאר בהמשך כי פרעה הוא משרש קין שהיה בו חלק הנחש הקדמוני, ולפי שיטת הרקנאטי שהיה בקין גם חלק טוב של אדם הראשון, יש לומר כי לכן מצינו בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ג), שמלך נינווה שהיה בזמן יונה הנביא הוא פרעה מלך מצרים שחי דורות רבים אחר יציאת מצרים.

ויש לומר, כי מחמת חלק הטוב של אדם הראשון שהיה בו – לא היה צריך למות ולהיענש.

ובספר חסד לאברהם (מעין ז' נהר כ"ה) ביאר בדרך זו מדוע פרש אדם הראשון מאשתו 130 שנה כדי לטהר את עצמו מן הזוהמה של הנחש וז"ל: כי בעת שחטא אדם הראשון וחווה הטיל בהם הנחש זוהמא, ומחמת אותה הזוהמא הולידו את קין מכל וכל רע, והבל שיצא טוב עם כל זה היה פגום קצת, מפני שכל מקום שאותה הזוהמא היתה מכשכשת בהם לא היה אפשר שיולידו הולדה הראויה, לכן הסכימו שניהם לפרוש זה מזה עד שאותה הזוהמא שהיא שאובה בהם תתעכל, וישארו גופם טהורים להוליד בצלם ודמות כמו שהיה אח"כ, דכתיב ויולד בדמותו כצלמו, ולזה כל אותה הזוהמא שהיתה בו היתה מתעכלת, ומצד אותה הזוהמא שהיתה מתעכלת והולכת היו יוצאין אותן התולדות הרעות, ואלו הולידום בזיווג אדם וחווה היו מגשימין הקליפות ונותנין להם מציאות בגוף, כדרך שנתנו לה בקין שהיא קינא דמסאבותא ומדור השדים והרשעים שבעולם הכל מאתו כנזכר שם, ולכן אמרו מוטב שהזוהמא הזאת תתעכל ותטהר מעצמה ע"י אונסין, והיו הם רוחות רעות בלי גשמיות כלל ממה שיולידו רשעים מטרטשין העולם ומאבדין אותו, כדרך שהיה קין וכל תולדותיו, ולזה אדרבה קדושה גדולה היה באדם וחווה ופירשו ועיכלו אותה הזוהמא על ידי המציאות ההוא, וכאשר השלימו לטהר אותה הזוהמא וראו עצמן טהורים מאותה הזוהמא ויצה"ר הפגום, נתלבשו קנאה זה בזה ונזקקו והולידו את שת שממנו היה וקיום העולם ותקונו, וקודם לעת ההוא לא היה שעת זיווגם כלל. עכ"ל.

ויש להבין, מדוע פרש אדם הראשון מאשתו דוקא מאה ושלושים שנה בשביל לנקות את חלק הרע של הנחש?

ויש לומר, על פי דברי הגמרא בסוטה (ט סו"ע"א) אומרת: סוטה נתנה עיניה במי שאינו ראוי לה, מה שביקשה לא ניתן לה ומה שבידה נטלוה ממנה. שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו, מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו. וכן מצינו בנחש הקדמוני שנתן עיניו במה שאינו ראוי לו, מה שביקש לא נתנו לו ומה שבידו נטלוה ממנו. אמר הקדוש ברוך הוא: אני אמרתי יהא מלך על כל בהמה וחיה ועכשיו ארור הוא מכל הבהמה ומכל חית השדה, אני אמרתי יהלך בקומה זקופה עכשיו על גחונו ילך אני אמרתי יהא מאכלו מאכל אדם עכשיו עפר יאכל. הוא אמר אהרוג את אדם ואשא את חוה, עכשיו איבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה. וכן מצינו בקין וקרח ובלעם ודואג ואחיתופל וגחזי ואבשלום ואדוניהו ועוזיהו והמן שנתנו עיניהם במה שאינו ראוי להם מה שביקשו לא ניתן להם ומה שבידם נטלוה מהם. ע"כ דברי הגמרא.

נמצא כי הנחש נותן עיניו במה שאינו שלו, וה"עין" בגימטריא מאה ושלושים לכן פרש מאשתו מאה ושלושים שנה לנקות טומאת הנחש שהיא בחינת העין.

ומטעם זה אף קין עצמו שהיה בו את זוהמת הנחש – נתן עיניו במה שאינו שלו, שרצה את התאומה היתירה של הבל כי עם קין נולדה רק תאומה אחת ולהבל נולדו עמו

שתי תאומות (רש"י פרשת בראשית ד', א'). ואמר שהוא הבכור לכן מגיעה לו התאומה היתרה (בר"ר כב סוף אות ז).

ואומר הזוה"ק בפרשת פקודי דף רל"א שמהסיבה הזו קין הרג את הבל על ידי שהוא נשך אותו עשר נשיכות, כי כמו הנחש הורג בפיו אף קין שהיה מזוהמת נחש הרג בפיו. ומטעם זה מובא בתיקוני הזוהר (תיקון ס"ט דף קי"ח), שלכן נאמר על קין: וַעֲתָה אָרֹר אֶתָּה מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לְקַחַת אֶת דָּמִי אֶחָיד מִיָּדִי (בראשית ד', י"א), כלומר אתה הוא בנו של הנחש שנאמר בו "אַרְוֹר אֶתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה" (בראשית ג', יד) וראוי אתה לרשת את קללותיו כי המעשה שלו בידך. שכשם שהנחש הביא מיתה לעולם גם אתה תפסת מעשי אבותיך והרגת את אחיך.

ומצינו כי לאחר שהרג קין את הבל ועשה תשובה הקב"ה נתן לו שמירה "וישם ה' לקין אות".

החיד"א בספרו חומת אנך (פרשת בראשית פרק ד פסוק טו) מבאר איזו אות נתן לקין לשמירה וז"ל: "וישם ה' לקין אות". הרב מהר"ש אלקבץ ז"ל והרב שפתי כהן ז"ל על התורה כתבו, דהוא אות יו"ד ולפי"ז אפשר וישם הוא צירוף יו"ד שמו והוא כמו שאמר הכתוב 'והחכמה תחיה בעליה', כי יו"ד היא חכמה. אמנם רבינו האר"י ז"ל כתב שהוא אות וי"ו. וכן הוא בתיקוני הזוהר וידוע דאות וי"ו רומז לחיים כמ"ש בזהר הקדוש. ואפשר כי אות ר"ת אות וי"ו תחיה. ורז"ל אמרו, אות שבת מסר לו ודרוש אות שהוא שבת כמ"ש אות היא ביני וביניכם. עכ"ל.

ולפי דרכינו יש לומר, שלכן ניתנה לקין השבת כאות שמירה, כי בקין היתה זוהמת הנחש ומצינו כי יש זוהמה נוספת בנחש והיא טומאת הדיבור. וכדברי הגמרא בתענית (ה.) אומרת "אם ישך הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל הלשון", לעתיד לבוא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש ואומרים לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל. אתה מה הנאה יש לך? אמר להם: ואין יתרון לבעל הלשון. ע"כ.

והנה קדושת השבת מתקנת את טומאת הדיבור, כמו שמצינו בתוספות (ק"ג) שבקושי התירו לומר שלום בשבת. לפיכך קין שהיה בו זוהמת הנחש כנגד הדיבור קיבל אות השבת.

כמו כן מובא בזוה"ק (פרשת וארא, דף כה:), שעיקר הגלות שהיתה במצרים היא גלות הדיבור.

וכתב השפת אמת (ענייני פסח, תרל"ב) לבאר מה שאומרים בהגדה של פסח "יורד מצרימה - אנוס על פי הדיבור", וז"ל: קשה כי מיד ששמע יעקב מיוסף ירד שמה, רק בדרך נראָה לו השי"ת, ומה "אנוס על פי הדיבור"? ויש לומר על פי מה שכתב הזוה"ק, שהדיבור היה בגלות במצרים, ונמצא כי ירדת ישראל למצרים והגאולה הכל היה תיקון הדיבור, וזהו "אנוס על פי הדיבור". עכ"ל.

ופרעה שהיה בו זוהמת נחש שהיא כנגד הדיבור כנ"ל, נקרא פה - רע. והוא נבחר לשעבד את ישראל כדי לתקן את בחינת הדיבור. ולפיכך לא נשתעבדו ביום השבת, כי בכח יום השבת לתקן בחינת הדיבור.

ועתה נביא את המקור כי פרעה הוא כנגד קין והיה בו זוהמת הנחש.

כן כתב השפתי כהן (פרשת שמות פרק ג' פסוק ט'): לזה אמר לו גאולה זו אי אפשר אלא על ידך, לפי שפרעה הוא קין שהרגך... ולזה היה הגלות במצרים תחת יד פרעה שהוא משורשו של קין, וכן פרעה מלך מצרים גימטריא מזרעו של קין הוא, שהוא משורש הנחש. וכן פרעה גימטריא נחש עם שלוש אותיות. ולזה אמר לו גבה חובך ממנו, כי בא זמן גביית חובך שנאמר (בראשית ד', כ"ז) "כי שבעתים יוקם קין", משה שהוא שביעי לאברהם יצחק יעקב לוי קהת עמרם

משה, וזהו כי שבעתים לשבעה דורות יוקם קין שהוא פרעה.

ומשה שהוא הבל יקח נקמתו ממנו במטה שנמסר לשבעה, שהמטה נברא בין השמשות אחר שחטא אדם להלקות בו לקין, שכן קין גימטריא בא"ת ב"ש מטה עם הכולל, ונמסר לאדם ואדם מסרו לחנוך וחנוך מסרו לשם ושם לאברהם ואברהם ליצחק ויצחק ליעקב ויעקב ליוסף. וכשמת יוסף ניטל כל מה שבביתו וניתן בפלטרין של פרעה. ויתרו היה יועץ של פרעה ראה המטה וחמדו ונטעו בגנו ולא היה יכול להקימו, עד שבא אשר הוא שלו ונטלו שהוא משה להלקות בו לפרעה, וזהו "כי שבעתים יוקם קין" שהוא המטה שנמסר לשבעה.

ולזה אמר הקב"ה למשה: "לך אל פרעה" שהוא קין שנשכך עשר נשיכות ואתה הכהו כנגדם עשר מכות, והוא לקח צאנך והחלב והגיזה והוולדות. גם אתה קח כספו וזהבו והאבנים טובות והמרגליות שיש לו בביתו ובבתי טרטיאות שיש לו. וכו'.

והוא מסיים שלכן המטה נהפך לנחש, כדי לומר, שבזה הוא מתקן את זוהמת הנחש שנכנסה בו בקין שבזה הוא הרג את הבל.

על פי זה מסביר החיד"א בספרו מדבר קדמות (מערכת פ' אות ב') את הפסוק בירמיה (מ"ד, ל'): "כֹּה אָמַר ה' הִנְנִי נֹתֵן אֶת פְּרַעְהַ חֶפְרַע מֶלֶךְ מִצְרַיִם בְּיַד אֹיְבָיו וּבְיַד מִבְקָשָׁי נִפְשׁוּ". והמילה "חפרע" אינה מובנת אלא פרעה נקרא "חפרע" גמטריא 'נחש'.

ועוד על פי יסוד זה אומר החיד"א בספרו חומת אנך (פרשת בא) כמה חידושים ובתחילה מביא את דברי השפתי כהן הנ"ל וז"ל: דפרעה קין ומשה הבל והרגו לשעבר. וגם עתה היה רוצה להורגו והיה מתגאה באות יו"ד שנתן ה' לקין אות יו"ד. ופרעה י' יותר ממספר משה שהיה הוא מתגאה באות יו"ד של קין ובזה היה רוצה להתגבר על משה. ונהפוך הוא כי היו"ד נהפכה לו לעשר מכות. ועתה פרע הכל שהוכה עשר מכות נגד עשרה נשיכות שנשך להבל ופרע הצאן וגזזותיה להבל שהוא משה. וכן "פרעה" גימטריא נחש עם שלשה תיבות: "פרעה מלך מצרים". זהו תורף קיצור דברי הרב ש"ך ז"ל.

וזאת לפני רמזות בעניותי בזה מש"ה בירמיה פרעה חפרע. כי חפרע גימטריא נחש. ועתה ראיתי בתנחומא דאמרו חפרע רמז שנבעל כנשים ע"ד ופרע ראש האשה ע"ש ולדרכנו אפשר דכשם דהנחש הטיל זוהמא בחוה כל קבל דנא, עתה נבעל כנשים ולכן כתיב חפרע גימט' נחש.

ואפשר זה רמז פרשת וארא: "וידבר משה לפני ה' לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה". "לאמר הן בני" ראשי תיבות: הבל. כלומר ישראל שהם מבחינתי הבל לא שמעו אלי, ואיך ישמעני פרעה שהוא קין שעשה מה שעשה הן קדם.

ובזה אפשר דזהו הטעם דמראש מקדם ציוהו ה' "קח מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין", כי פרעה הוא נחש והיה מתגאה על יו"ד שבו יתירה על שם משה. ולא ידע כי הם העשר מכות, ולכן בטרם כל רמז יהי לתנין, כי תנין גדול מנחש פשוט כמ"ש המפרשים וכתוב "חמת תנינים יינם". ובתיבת תנין רמז שיו"ד יתירה הם לת"ק מכות ששורשם עשר גמטריא דצ"ך עד"ש באח"ב עם הכולל, וזה רמז תנין גימטריא ת"ק יו"ד רמז למכות תק"א ששורשם עשר וזהו היו"ד יתירה. ובזה נרמז בפסוקים "בא אל פרעה" בא גימטריא שלשה תוסיף ג' אל פרעה והוא גימטריא נחש, "כי אני הכבדתי את לבו" כמו שפשע והרג הבל גימטריא "לבו" עם הכולל, ואשר נתווסף יו"ד על שמו אינו לטובתו כאשר חשב, רק הוא כנגד עשר מכות וז"ש "למען שיתי אותותי אלה בקרב" אלה גימטריא הבל עם הכולל, לנקום

נקמת הבל. וגם סו"ת בא אל פרעה גימטריא הבל עם הכולל. עכ"ל של החיד"א.

ובספרו 'כסא דוד' (דרוש י"א לשבת הגדול) כתב: 'פרעה' הוא אותיות 'העפר', לרמז על בחינת הנחש שנאמר "וַיִּנְחַשׁ עֶפֶר לְחֹמֹ" (ישעיה ס"ה, כ"ה).

על פי זה כותב בספר לב אריה (פרשת בא): הגמרא במועד קטן (יח.) אומרת, פרעה שבימי משה היה גובהו אמה וזקנו באורך אמה ואיבר ההולדה שלו היה באורך אמה וזרת. ובוודאי שכך הוא היה נראה כפשוטו ('השל"ה הקדוש' בחלק 'תורה שבכתב' פרשת וארא ד"ה ועל ענין זה). אבל מה שהיה איבר ההולדה שלו בגודל 'אמה וזרת', זה משום שפרעה הוא השטן הוא קין והוא הנחש אשר היה עם חוה בימי בראשית והטיל בה זוהמא, וגם 'הנחש' הוא כוחו של איסור העריות. מטעם זה פרעה היה מלך דווקא בארץ מצרים שהיא עצמה היתה 'עֲרֹת הָאָרֶץ' (בראשית מב, ט) וכולם היו שטופי זימה שם. וכן המידה 'זרת' באיבר ההולדה של פרעה היא ראשי תיבות 'זוהמת רשעים תועבה' – לפי שעל ידי איבר זה הנחש הקדמון הטיל זוהמא בחוה.

ובספה"ק שם משמואל (פרשת שמות - שנת תרע"ו) מסביר על פי זה מדוע היתה שונה ארץ מצרים משאר הארצות וז"ל: ובאמת שמשונה מהות ארץ מצרים משאר ארצות כענין שינוי של נחש משאר בע"ח הנ"ל, שהוא מסולק החיבור ע"י מזונותיו, וכן ארץ מצרים אינה שותה מי גשמים הבאים מלמעלה ויש בהם כח מים עליונים, אלא הנילוס עולה ומשקה אותה, א"כ אין בה חיבור בהקב"ה כמו שאר הארצות. ומטעם זה פירש כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה את דברי האר"י ז"ל שקליפת מצרים היא שכחה, כי בעליונים אין שכחה, וזה גורם שלמטה נמי מצד החיבור אין שולטת כ"כ שכחה, ומצרים באשר חסר להם החיבור ע"כ גברה שם קליפת השכחה. עכ"ד.

וכתב החיד"א בספרו 'כסא דוד' (דרוש י"א לשבת הגדול): החרטומים במצרים ידעו שפרעה מתגאה באות יו"ד שניתנה לקין, ולכן נכתבה תיבת ה'חרטומים' חסרה אות יו"ד בפסוק "וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטִמִּים אֶל פְּרַעְהַ אֲצַבֵּעַ אֱלֹקִים הִוא" (בא ח, ט"ו), כי אמרו לו שהמעלה של היו"ד נטולה ממנו היות שמשמים נלחמים עמו ו"אֲצַבֵּעַ אֱלֹקִים הִוא", וכבר בא קץ 'קין' שהוא עם שלוש אותיותיו עולה גמטריא "אֲצַבֵּעַ". ועל זה אמרו גם העבדים לפרעה "עַד מָתִי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ" (בא י, ז) כלומר "עד מתי אנו סובלים את כל הרעה הזאת בשבילך?!".

מוסיף החיד"א: הכנעתו של פרעה היתה במכה האחרונה היא מכת 'בכורות'. וזה משום שהוא היה בכור פעמיים, פעם אחת בהיותו גלגול קין ופעם שנייה בהיותו גלגול פרעה, ולכן נכנע מהמכה הזאת. וכן מכת בכורות היתה עבור נקמתו של הבל אשר הקריב "מַבְלָרוֹת צֹאנֹ" כפי שנאמר "וַיִּהְיֶה הַבֵּל הֹבִיא גֹם הוּא מַבְלָרוֹת צֹאנֹ וּמַחְלֵבֵהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל הַבֵּל וְאֶל מִנְחָתוֹ" (בראשית ד, ד). פרעה הבין שכל הרעה והצער של מכת הבכורות זה על גאוותו שהוא קין הבכור, ועל שמתגאה באות יו"ד, ועל שהרג את הבל אחיו – על כן היה פוחד מאוד מהמכה הזאת. לכן אמרו רבותינו על מכת בכורות שפרעה בעצמו דיבר לפני משה ואהרן ואמר להם שהוא מתיירא ממכה זו משום שהוא 'בכור', וכפי שנאמר בה "וַיִּקָּם פְּרַעְהַ לְיִלְה" (שמות י"ב, ל').

קו "אור הגאולה" דברי חזקוני, תורה ומוסר להפיץ את אור הגאולה

מספר המערכת 0796065479

שלוחה 2 - שיעורי הרב איתי בן אהרון